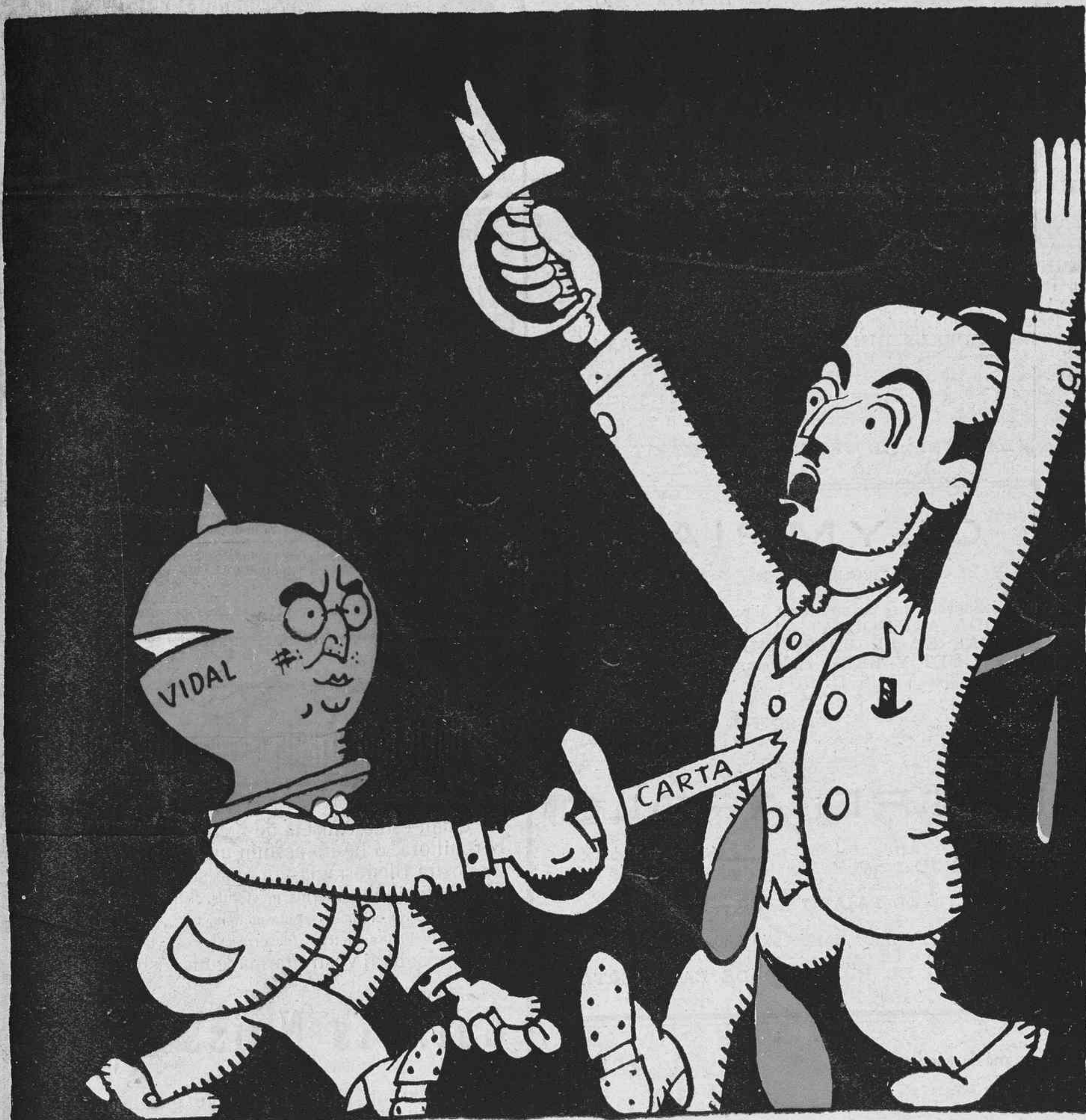

Barcelona, 28 de Febrer de 1930

El Torratxa

ANY LIV - 2644 - 15 cts. - Atrassats, 30

L'estocada de la setmana

Un "sablista" ?

— No; un professor d'esgrima financiera que ataca a fons

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directores, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda: LA PERLA DE LA VIRREINA.
Nit: L'HOTEL DELS GEMECS.

Demà, dissabte, tarda: PER TRES PESSETES i K. O.,
L'IDOL DE LES DONES. — Nit: Reestrena de l'alegre
vodevil EL LLIBRE VERD.

Diumenge, tarda: L'HOTEL DELS GEMECS i segon
acte d'ELS ALLOTJATS. — Nit: EL LLIBRE VERD.

El vinent dimarts, estrena del sainet d'Alfons Roure, EL
NOI DE LA TALLARONA o EL PREU D'UN FILL.

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil i teatre modern

Primera actriu: MERCÉ NICOLAU
Primeres actrius: VISITA LOPEZ, DOLORS PLA
Primers actors: S. SIERRA i M. GIMENEZ SALES

Avui, divendres, tarda, a les 5: L'alegre vodevil EL 69
MUNTAT. — Nit, a un quart d'onze: Ultima representació
en funció de vespre del grandios èxit, MAYA.

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: Cartell popu-
lar. TRES OCELLS DINTRE UNA GÀBIA i MAYA. —
Nit a un quart d'onze: Estrena en aquest teatre del grandios
vodevil en 3 actes, de F. F., EL PECAT DE LES CASADES.

Setmana entrant: Estrena de l'obra realista en 3 actes, de
Lluís Capdevila i Agustí Collado,

LA DONA, EL VALENT I EL MARIT

OLYMPIA

CIRQUE D'HIVER

Avui, divendres, nits a un quart d'onze: Meravellós pro-
grama. MODA ARISTOCRATICA. Gran èxit de MLE.
MONNA, RAE ET LE PORT, JULIUS FURST, TRIO
AJAX, ANTONET Y BEBY, etc., etc.

Demà, dissabte, NOUS DEBUTS.

Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE APOLO

Avui, divendres, tarda, segona sortida del novell baríton
ANDREU SANCHEZ amb la seva formidable creació

EL PAJARO AZUL

Nit, i totes les nits: Els dos formidables èxits

CAMPANELA i EL RUISEÑOR DE LA HUERTA

Els millors discos
són els de

La voz de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

TEATRE CATALA NOVETATS

Diumenge, tarda, primera sessió: LA VENTAFUOC. —
Segona sessió i nit: MISS BARCELONETA.

Dilluns, dia 3, ESTRENA de PARENTS, AMICS I CO-
NEGUTS, de M. Duran de València.

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa
Prou sofrir inutilment de les dites malalties
gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions),
amb totes les seves manifestacions, *uretritis*,
prostatitis, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc.,
de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretri-
tis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona,
per cròniques i rebels que siguin, es guareixen
aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor
Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sen-
se injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes
ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-
sitin sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva
malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres vari-
coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*,
urticària, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions
de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radi-
calment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medi-
cació depurativa eal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la
renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut,
resolent, amb pòc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, su-
puració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc.,
restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a
l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *poluacions
nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua
de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremors*,
palpitacions, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les man-
ifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i reb-
s que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del
Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell,
medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats,
a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar
íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa,
sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pes-
setes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a *Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenrotllament, tractament i guariment de les dites malalties.

"El qui té Blenorragia (Purgacions) és perquè vol"

Quan esteu cansats de medicar-vos sense trobar millora, o bé no assoliu un complet guariment de vostra Blenorragia en qualsevol de les seves manifestacions (*uretritis*, *prostatitis*, *cistitis*, *artritis*, *gonocòciques*, *gonorrea crònica*, o «gota militar», etc., etc., de l'home, i (*vaginitis*, *metritis*, *leucorrea*, *fluxos*, etc., etc.), de la dona; exigiu al vostre farmacèutic els acreditats

Catxets Neisserinos

i obtindreu un ràpid i perfecte guariment de la vostra malaltia, discretament i sense molèsties.

De venda: *Barcelona*, SUAÑA, Escudillers, 8; BELTRAN, Junqueres, 11; *Reus*, SOLER, Llovera, 26 i Centres d'específics.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

La dignitat del mestratge

UAN és precisa la dignitat humana, la majoria dels ciutadans es reserven per a millor ocasió. Silencien les seves possibilitats cíviques amb l'excusa perfectament imbecil de que "els temps no estan per aquestes qüestions", que "han passat els anys en què manava el romanticisme" i que el signe dels temps nous és "el de què cal ésser pràctic". Tot això no comporta més que una covardia manifesta, un desvergonyiment intrínsec i un egoisme íntim que aprofiten la valentia, la decisió i l'empenta de la minoria amb consciència per a surar, guanyar més sous o conquerir posicions que en un règim de lliure crítica no els serien possibles.

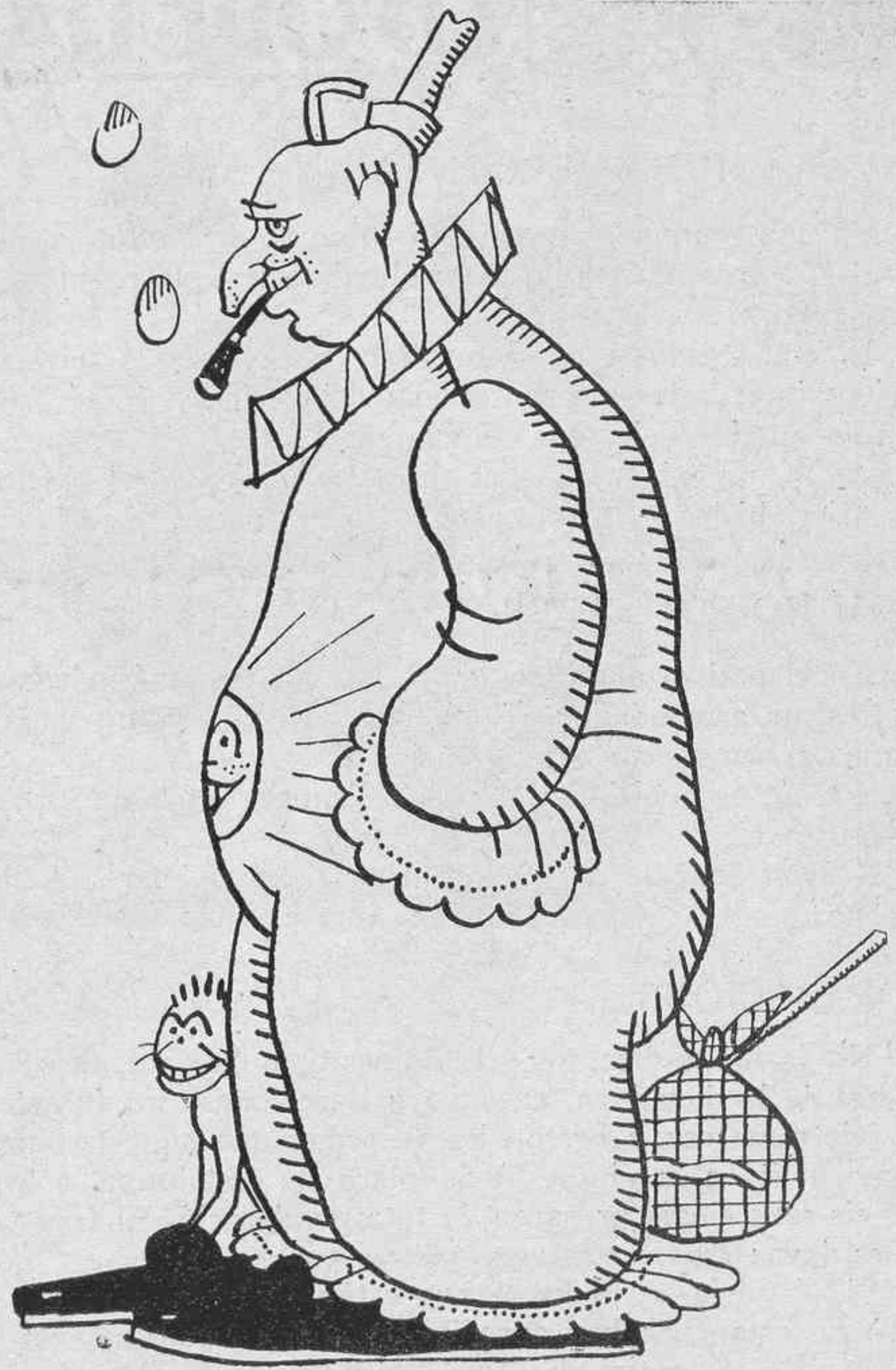
En aquest parèntesi de lleu llibertat—i diem parèntesi perquè és tan admirable, això de poder escriure de totes les coses amb el convenciment que potser arribaran senceres al públic—, voldríem, abans que sigui tancat de nou—fet versemblable més aviat d'hora que tard—, parlar de la situació en què quedaren els dignes professors de la desapareguda Universitat Industrial, els funcionaris com Rovira i Virgili, Carles Soldevila, Utrillo, Ruiz Porta, etc., de la sepulta Mancomunitat de Catalunya i de la Diputació Provincial de Barcelona. Per motius de dignitat ciutadana foren foragitats de les seves classes o dels seus pupitres, anaren a parar al carrer arrencant-los tots els drèts que tenien adquirits, fins en les germandats oficials de funcionaris, i es trobaren, del matí al vespre, en la necessitat de cercar on guanyar-se el pa de cada dia...

Per fortuna, i això demostrà la seva capacitat tècnica i intel·lectual, aquesta gent no eren pas ineptes, o, per dir-ho en castellà, "paniaguados", donat que l'endemà mateix els seus guanys eren no tan sols parions, sinó superiors als que guanyaven en les tasques del mestratge o del funcionarisme quotidià. Potser molts dels funcionaris provincials o municipals—no hem pas d'oblidar l'illustre Ainaud, de la Comissió de Cultura, En Vidal i Guardiola, que no és pas de la nostra corda, però que tenia una capacitat funcional reconeguda per tothom, i a tants i tants d'altres—no voldrien canviar la posició social d'ara amb la que tenien en arribar la Dictadura del 13 de setembre, i àdhuc celebren que aquella necessitat de guanyar-se la vida se'ls hagi presentat, perquè potser mai no haurien millorat de situació; però l'Ajuntament, la Diputació els deuen unes reparacions socials. Cal reingressar aquells professors de la Universitat Industrial—que el Dictador, amb aquella mania de casta, volia substituir per les hono-

rables classes de "cabos y sargentos"—; cal que tornin a les seves taules els funcionaris acomiadats, perquè el manteniment d'aquests acords fora de llei representa un atac a la consciència individual de cadascú. L'Estat pot exigir de llurs funcionaris que el serveixin amb tota regularitat; però mai no pot imposar als seus funcionaris la ideologia del partit polític que governa. Tornaríem a aquell anar i venir de les cessanties de l'hora de la restauració que tant d'argument donaven als caricaturistes del "Madrid Cómico". I l'Estat exigí dels funcionaris, en aquells instants, no pas una adhesió o una declaració de nacionalitat, que es fa, com és de consuetud, en l'hora de demanar el càrrec, sinó com una coacció incivil impròpia de persones civilitzades.

Darrerament—el fet ha estat per tots conegut—, a un estudiant li exigiren que donés un crit determinat, amb evident abús de força i d'armes, i que fou una coacció contra natura, donat que el mateix estudiant digué que, a la força, no li feien cridar ni visca la seva mare.

En aquesta coacció dels homes que se senten "bravucos", "castizos", "valientes", "flamencos", i fot aquell reguitzell de manifestacions èscatològiques, cap home civil no pot prestar-s'hi. Les confessions no s'arrenquen

El mascaró de l'any

mai. I les fetes fer a la força, no signifiquen, ni per part del que la dóna una adhesió sincera, ni per part del que la pren un acte d'honradesa.

Els professors de la Universitat Industrial i els funcionaris de tota mena que comprenien que aquelles coaccions eran fetes per satisfer els odis personals dels xan-tagistes "ideològics" que sortirien triomfants amb les signatures i dient: "¿Eh? Por redañós, han firmao!", i no transigiren amb la comèdia sorda, mereixen un homenatge públic. Han representat consciència col·lectiva, ànima ciutadana, esperit cívic.

En canvi, la major part dels que signaren són gent que, a hores d'ara, ens mereixen tota mena de commiseració. S'averkonyiren de la seva impotència davant la vida, i sospitaren que no tenien prou forces per a guanyar-se la vida per ells tot sols. Cal compadir-los, més que res, per la demostració de la seva feblesa personal.

Però ara que existeix a les Diputacions i als Ajuntaments una part sana de l'opinió, cal que aquells que foren expulsats dels seus llocs, hi tornin amb tots els honors. Cal, quan prenguin de nou la plaça, que hi trobin l'entusiasme dels que s'adonen que els seus actes foren representatius d'un lleial esperit íntim. No eren tan sols mestres perquè sí; els de la Universitat Industrial eren mestres amb tot el valor social i polític que significa la paraula.

FRANCESC MADRID

ENCARA HI HA VERGONYA

En una reunió aristocràtica — pseudo-aristocràtica, millor —, presentaren un ric contribuent, nou regidor, a una senyora.

El nou regidor esbossà un gest vague. Però la senyora, creient interpretar els sentiments del regidor, digué, amb el més amable dels seus somriures:

—Oh, no cal pas que es disculpi, senyor M... En tots els oficis hi ha gent honrada!

HOM NO POT SABER-HO TOT

En el pati de butaques d'un dels nostres més elegants teatres, un acomodador sorprèn un senyor — tot un senyor, segons el seu aspecte—, fumant.

—Com és que fuma, a pesar d'aquest rètol que prohibeix fumar?

—Molt senzill: perquè de fumar en sé, però de llegir, no.

ADMIRACIONS

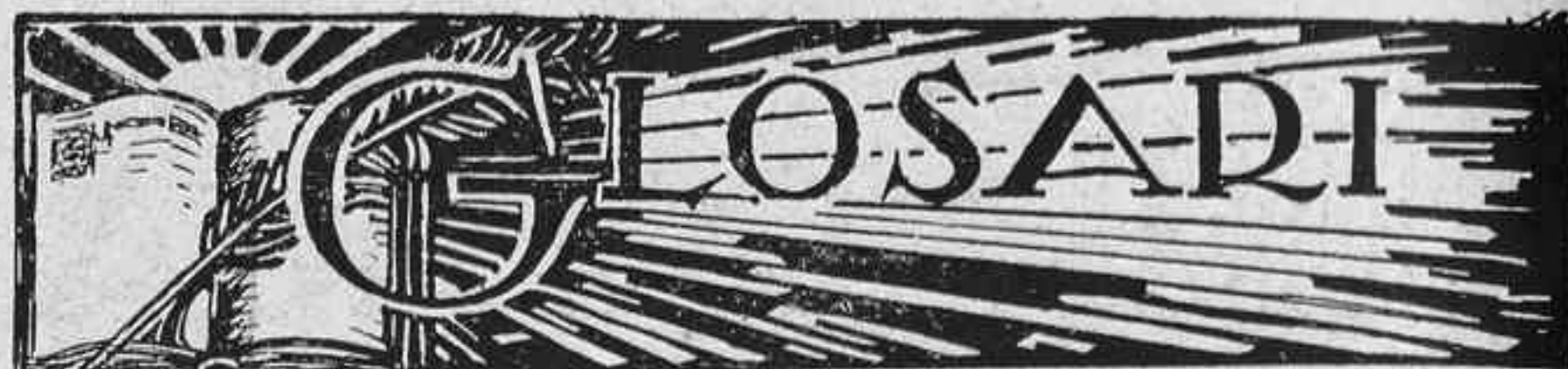
No fa molts dies, un dels homes o, millor dit, dels ex-homes de la dictadura, ensenyava Barcelona a un foraster. Li feia remarcar, sobretot, les reformes que aquests temps s'havien fet a la ciutat. A la plaça de Catalunya, sobretot, els seus elogis passaren de tota ponderació. El foraster no es dava:

Sí, sí—deia—; hi ha alguna estàtua que està molt bé; però no estan pas ben aprofitades... I, en conjunt, tot té un aire de cementiri. Es fred, desolat,

—No us agrada, així?

—Ps! No m'acaba de fer el pes.

—Doncs, veureu — conclogué l'illustrat cicerone —; aquesta plaça, quan se sàpiga el que ha costat, esdevindrà una de les més cèlebres del món. Us ho puc afirmar: és la més cara.

UN CAS COM UN CABÀS

Encara que els esdeveniments de casa nostra tinguin un màxim interès, avui comentarem — amb aquella bonhomia que ens caracteritza — un fet esdevingut a Londres. El creïem graciós, exemplar, i digne de la nostra atenció. I temem que, en retardar el comentari, perdés autoritat.

Un aristòcrata anglès es proposa obrir una perruqueria a New Bond Street. Aquest aristòcrata anglès és el segon fill de Lord Parmoor, lord president del Consell. La seva esposa, duquessa de Westminster, i Miss Viola Corbett, filla del Lord guarda-segells, l'ajuden en la tasca d'instal·lació i direcció de la perruqueria, en la qual es proposen treballar tots tres de valent.

Això no és, encara que a primera vista ho sembli, una d'aquelles excentricitats angleses que han fet dels pobladors de les illes britàniques uns personatges de sarsuela o de recull de contes per a llegir al tren. Els anglesos no són tan excèntrics ni estafolaris com pensa la gent dels altres països.

Aquesta vegada es tracta d'un cas de necessitat. El fill de Lord Parmoor s'ha de guanyar la vida, ha de treballar. Havia estat banquer a Rússia, abans de la guerra, i s'arruïnà; marxà a l'Índia, tornà a enriquir-se, tornà a arruïnarse. Avui té quaranta-cinc anys, i, si vol viure, ha de treballar, com qualsevol obrer de White-Chappel, com qualsevol petit empleat de Laburnum Grove.

A Londres el fet ha estat motiu d'un gran escàndol, d'una gran indignació. L'aristocràcia s'ha sentit vexada i avergonyida. Un aristòcrata perruquer deshonorà la classe. Un aristòcrata — segons certs aficionats a aristòcrates — pot dedicar-se a negocis bruts, a fallides fraudulentas, a empreses tèrboles, a fer trampes al joc, als matrimonis de conveniència. Però no pot dedicar-se a treballar. El treball deshonorà, quan hom té la desgràcia de tenir la sang més o menys blava.

Per això, a París, hi ha aristòcrates russos que a Montmartre es dediquen a vendre cocaïna i a alcajotejar als dancings.

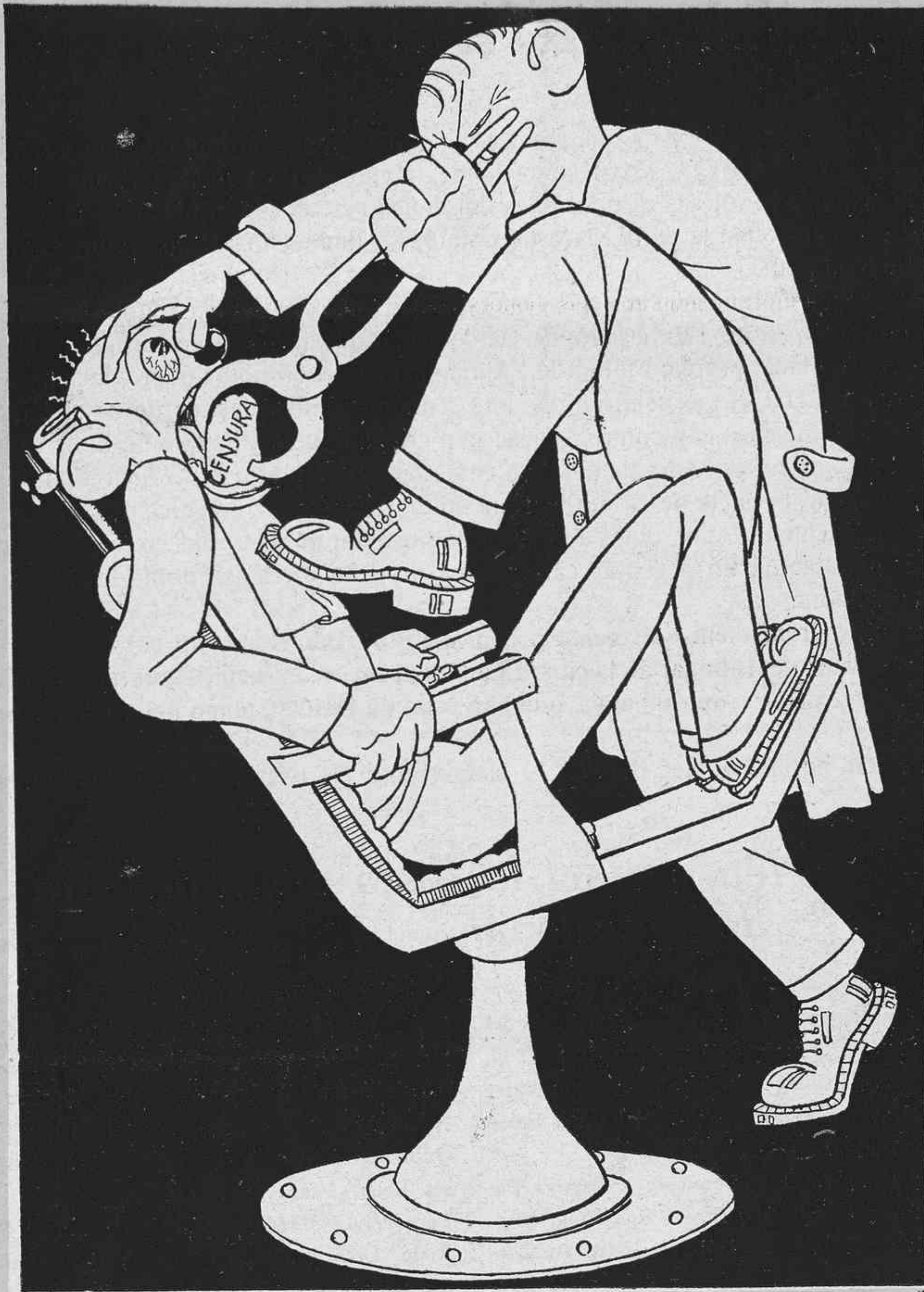
Aquest aristòcrata anglès no vol fer com els aristòcrates russos emigrats a París. Vol treballar. I fa bé.

VIRAI

Catalans!...

Ja heu vist què han fet, tota aquella trepa d'impotents i males persones, que anys i anys han estat dient: "Menys política i més administració!"

Ja heu vist què han fet, tots aquells "administratius"? Què han fet? Administrar? Però, què administraven? On s'havia vist mai una irresponsabilitat com la d'aquests anys? Es de suposar que ara, quan algú us digui que vol més administració i menys política, li direu que és un brètol.

Tregui-me'l d'una vegada, que ja n'estic cansat.

L'Ajuntament de la Dictadura

Barcelonins! Publiquem, avui, la llista dels regidors que portaren injustament la representació de la ciutat. Ells són els responsables de l'estat de la Hisenda Municipal; ells són els responsables del dèficit actual; ells són els responsables de determinades reformes urbanes, com la de la Plaça de Catalunya, que és una de les reformes més grotesques i més cares que hem patit.

Aquests homes amb una manca de vergonya inversemblable, s'han dit l'Ajuntament de Barcelona en les hores vives de l'Exposició de Barcelona; aquests homes usurparen als ciutadans de Barcelona la representació pròpia, i feren de l'Ajuntament una corporació provinciana i del més baix nivell intel·lectual i social. No es sentiren regidors i directors dels destins de la ciutat, sinó «amos» d'ella. Feren i desferen sense cap control i sense cap crítica adversa. Es que no hi ha sanció moral per aquests homes? Es que no és l'hora de deixar d'enraonar amb aquesta gent? De retirar-los la barretada i la mà? No demanem un pacte de la fam, perquè no en tindran mai, de gana; però sí que els ciutadans honrats deixin de freqüentar-s'hi, que s'adonin de la hostilitat pública que mereixen els que, com ells, no tingueren la dignitat de no acceptar càrrecs que no eren oferts pel poble mateix, sinó pel criteri personal dels dictadors.

Un per un, anirem dient qui eren els consellers de Barcelona; un per un, han de respondre dels seus actes davant del tribunal de la ciutat. La vida, senyors ex-usurpadors de la voluntat col·lectiva, no és una festa major. Aquests anys, que han estat un festival, tenen per vosaltres una penitència molt llarga.

I cada ciutat, poble i poblet, deu fer el mateix amb els usurpadors i petits polítics de casinet.

Heu-vos ací la llista del mort Ajuntament de Barcelona:

Alcalde: Darius Rumeu i Freixa, baró de Viver.

Tinents d'alcalde: Josep Ponsà Gil, Rafael del Río del Val, Manuel Joncadella Robert, Lluís Damians Talí, Enric Barrie Zafra, Valentí Via Ventalló, Joan Sales Anton, Octavià Navarro Perarnau, Celestí Ramon Falcó i Joaquim Llansó Figa.

Substituts de tinents d'alcalde: Francesc J. Garriga Palau, Manuel Alvarez C. Olivella, Ignasi Ros Puig, Marcellí Bayer Bataller, Jaume de la Riva, Josep A. Torrents, Josep Riera Gallo, Antoni Jover Puig, Pere Oromí Ramoneda i Andreu Garriga Bachs.

Regidors jurats: Miquel Useros García, Ferran Escalles Costa, Adolf Fournier Quadros, Marian Martí Ventosa i Agustí Moliner Molina.

Substituts de regidors jurats: Ramon Llopard Foncillas, Ricard Maese García, Antoni de Cuyàs Lagrifa, Josep Gay de Montellà i Carles García Anné.

Regidors: Joaquim de Sentmenat, Lluís Gener Servitje, Josep Maria Mata Julià, Faustí Simó Amorós, Joaquim Maria Tintorer Punyet, Antoni Ballabriga Vidaller, Alfons Aiguavives, Daniel Marín Toyos, Ricard Nadal Delhom, Marcellí Martino Ariza, Jaume Agustí Quintana, Andreu Framis Campanyà, Bonaventura Marcet Soler, Francesc Lacambra, Ezequiel Dauner Foix, Pere Vives Garriga, Firmus Casanova Vallès, Claudi Rialp, Lluís Dalmases Olivard, Emili Joncadella Vidal, Manuel Casals Torres, Josep Bonet del Río, Miquel Salellas Ferrer, Angel Mur Estanya, Alfons Martín Ginot, Joan Griñó Fargues, Josep Maria Ponç Escoda, Maria López de Sagredo, Pompeu Peremateu Pasqual, Xavier Girona i Fernández Maqueira, Josep Caralt Fradera, Alvar Camín de Angulo, Josep Baró Bonet i Andreu Cerdà Ducet.

Total de regidors: 64.

Les tinències d'alcaldia

Fins a darrera hora els aficionats als jocs d'escacs municipals varen estar amb l'ai al cor esperant com serien atribuïdes les tinències d'alcaldia. La "Lliga" i els radicals especialment, no varen parar de fer gestions per tal de veure si podien emportar-se el tall gros.

Per fi, dimarts, el governador facilità la llista dels deu tinents d'alcalde que han de formar la Comissió Permanent fins que siguin elegits nous regidors per elecció popular. Els radicals i els regionalistes s'han emportat una petita decepció. Però del mal el menys. El nomenament de Martínez Domingo com a primer tinent ha estat ben vist de tothom, i radicals i regionalistes han quedat moralment desarmats. El senyor Pich serveix de pont per arribar a En Maynés, al qual, perquè no sigui dit, se li atorga la tercera tinència.

En Coll i Rodés i En Massot són dos bons xicots d'Acció Catalana que no poden fer cap mal. Mestre Nicolau, que també va al nou Consistori, vigilarà la minoria amb la seva serenitat i la seva integritat característiques.

I els radicals? Una mica avall de la llista, és veritat, però tampoc no es poden queixar. Si l'inconsolable Vinaixa no ha tingut la sort de poder treure el nas a l'Ajuntament, la minoria radical comptarà amb Rocha i Santamaria, que són dues figures, diguem-ne rellevants, del partit fidel a Don Alacandru.

Resten, finalment, els majors contribuents. I per cert que don Joan Comas i Cros ha estat ben designat per a tinent d'alcalde. Hom assegura que és un home de grans coneixements financers i que, en les actuals circumstàn-

cies, hauria estat un alcalde capaç d'anivellar el pressupost municipal.

I ara que ja hem presentat tots els nous tinents d'alcalde, amb la majoria dels quals ja som antigues coneixences, ço que ens ha permès de no insistir gaire sobre llurs mèrits, a treballar per la ciutat.

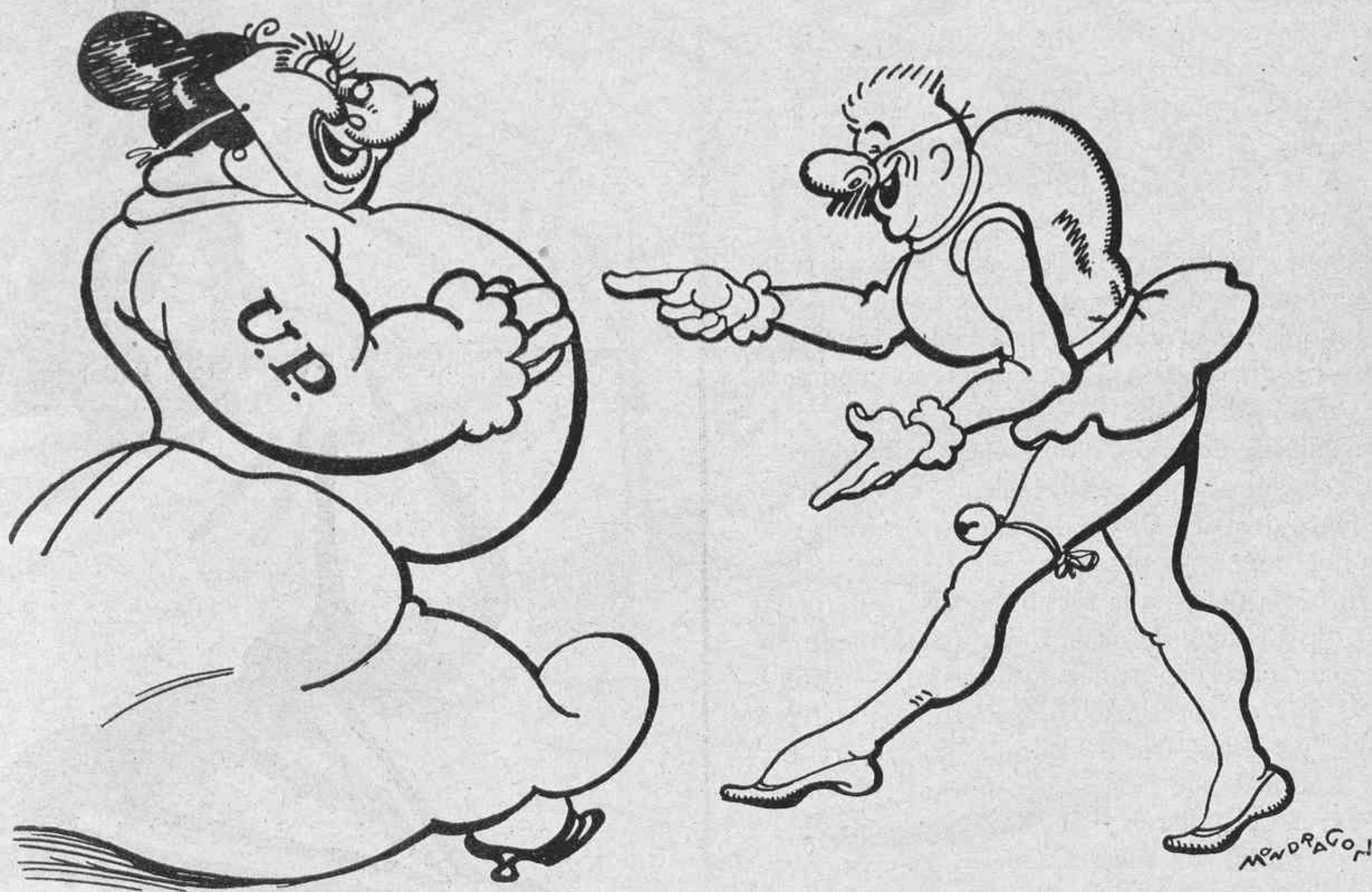
No se'ns escapen les dificultats amb què hauran de lluitar després d'un Consistori incontrolat, àrbitre d'ell mateix i amb el batibull de l'Exposició.

Però la bona fe i l'esforç desinteressat acaben per triomfar. L'ESQUELLA, com sempre, serà amiga dels que laborin per la ciutat i es comportin d'acord amb aquells principis de catalanitat i liberalisme que són condicions indispensables de la dignitat ciutadana.

Un missatge de solidaritat intel·lectual i admiració

Miquel de Unamuno ha rebut el següent missatge:

"Amb motiu de la vostra tornada gloriosa de l'honrós exili, sofert amb noble orgull, saluden el valent lluitador, gran poeta i filòsof Miquel de Unamuno, els seus amics alemanys, Professor Einstein, de Berlín; professor Driesch, de Leipzig; professor Vossler, de Munic; professor Heller, de Berlín; professor Radbruck, de Heidelberg; professor Walter Hinckel, Heinrich Mann, Alfred Doebelin, Leonhardt Frank, Arnold Zweig, Zuckmeyer, Ernst Toller, Arnold Madel, Theodor Wolff, Alfred Kerr, Georg Bernhardt, Paul Schaeffer, Kaethe Kollwitz, professor Gerstein, Herman Thimig, doctor Hansenstein, Felix Stoesinger, Joseph Bloch i doctor Buek".

—¿Me conoces?

—Te conozco, bacalao, aunque vayas disfrazao!

Les bèsties al Bosc

El dia 4 de Març, en el Gran Teatre del Bosc, a les onze del vespre, Bestial Ball de Màscares organitzat per la societat humorística *Arca de Noé*, amb premis a totes les màscares, que concorrin a la festa carnavalesca.

El jurat, compost per l'insigne Santiago Rusiñol i el primer dels nostres escenògrafs, Salvador Alarma.

També formaran part del Jurat altres coneguts artistes i periodistes.

Creiem que el ball de les bèsties té l'èxit assegurat. Així sigui!

nitzà per a fer un dot pels seus fills, la Diputació (sessió del dia 2 d'octubre de 1928-B. O. del dia 4 de juliol de 1929) acordà contribuir amb 20.000 pessetes i posteriorment amb 4.000 pessetes més; però no era just que aquestes pessetes arribessin escapçades per l'impost de 1'20 per cent per pagaments, i la Diputació, sempre generosa, acordà (sessió del dia 6 de novembre de 1928) pagar amb "fondos provinciales la cantidad de 288 pesetas a que asciende el

1'20 por 100 por las cantidades de 20.000 y 4.000 pesetas con que esta Comisión acordó contribuir..."

Pel setembre de 1928 s'organitzà a Madrid una grandiosa manifestació d'adhesió al dictador amb motiu del V aniversari del cop d'Estat.

Aquesta manifestació fou espontània i segons digué En Primo de Rivera en una de les seves notes, cap organisme havia esmerçat una pesseta perquè els diputats i regidors

assistissin a l'homenatge, però en sessió de 5 de setembre (B. O. del dia 3 de juliol de 1929) s'acordà lliurar al cap de Cerimonial la quantitat de 5.000 pessetes, per les despeses que ocasionés el trasllat a Madrid dels individus de la banda de Mossos d'Esquadra; 1.000 pessetes per les despeses de tramesa d'instruments, i 6.000 al diputat senyor Alegre per les despeses de viatge i altres dels diputats que anessin a l'homenatge.

De com es despenien els diners de la ciutat

No és gaire fàcil saber fil per randa quant ha costat, però en el B. O. del dia 5 de gener de 1929 es detallen unes partides que sumen 108.102'04 pessetes, acordades pagar en el mes de maig de 1928 per jornals, materials, etcètera, per la construcció del pont.

En altres sessions ja ni aquestes explicacions poden trobar-se, per tal com només es dona compte d'haver-se acordat satisfer quantitats (no s'especifiquen) per jornals i materials emprats en obres del Palau, de la Casa dels Canonges i pont del carrer del Bisbe.

Aquestes 108.102'04 pessetes no es compaginen ni poc ni molt amb les 44.000 pessetes acordades en sessió de l'onze d'octubre de 1927 (B. O. del dia 24 de gener de 1928) "como precio total de las obras de construcción del paso-puente de la calle del Obispo."

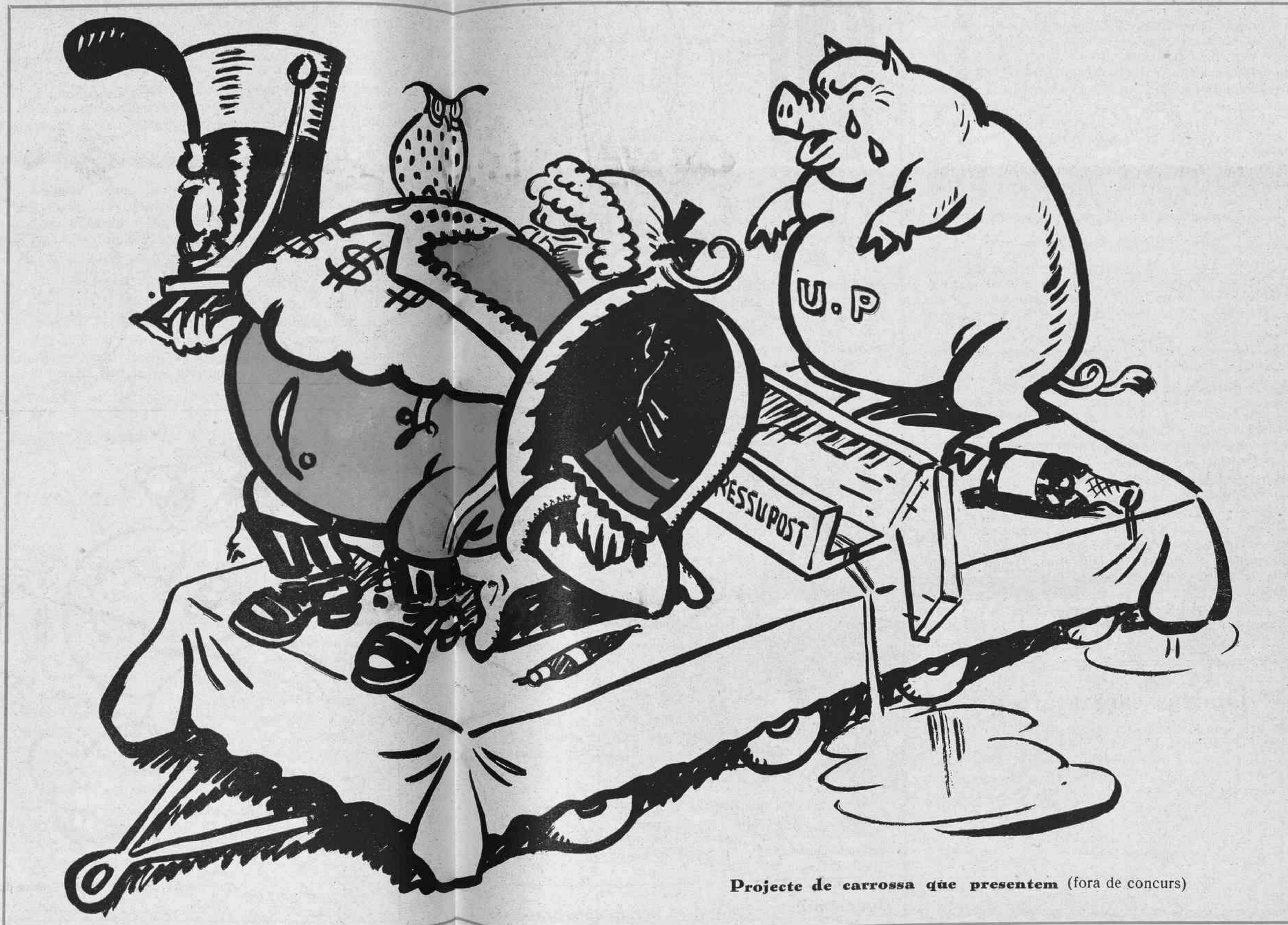
La Diputació del senyor Milà tingué cura que els dinars servits al Palau, pel seu refinament, cridessin l'atenció i, a aquest fi, manà construir una cuina a la casa Domínguez i Serra, en Cta. (sessió del dia 4 de gener de 1929-B. O. del dia 12 de juliol), amb un pressupost de 15.116 pessetes.

No era propi de nou ric servir els sopars amb vaixela llogada i, per això (sessió del dia 5 de febrer de 1929-B. O. del dia 16 de juliol), encarregà a l'artista Gol la confecció d'un servei de cristalleria per a cent comensals, compost de 640 peces, per un preu total de 24.950 pessetes.

Aquesta cristalleria, decorada amb escuts, havia de col·locar-se sobre estovalles apropiades i s'encarregà (sessió del dia 12 de març de 1929-B. O. del dia 29 de juliol) la confecció d'un joc per 2.750 pessetes.

Però no n'hi havia prou i a la sessió del dia 14 de maig de 1929 (B. O. de 14 d'agost), sens dubte per protegir la indústria nacional, s'acordà: pagar a Christofle i Companyia, de París, per orfebreria, 89.023'90 francs; a Jules Broclié, de París, per plats, tasses i miralls, 36.779 francs; a Manufacture Nationale, de Sèvres, per un centre de taula, 21.093'60 francs; a Cristalleries Baccarat—servei de cristalleries—45.484 francs, i a més, a Guerin Pouyat Elite Ltd., per saldo d'un servei de vaixela, 38.928'40 francs; en total, 231.308'90 francs.

Entusiasmats, com és natural, amb el senyor Primo, i amb motiu de l'espontani homenatge nacional que s'orga-

Projecte de carrossa que presentem (fora de concurs)

AGREDOLÇOS

ENTERREM LA SARDINA

Carnaval, festes de Carnestoltes... Niça, París, Barcelona... les rues, balls, mascarades... Venus i Bacus... Serpentes, confetti, flors, xampany... Alegria!

Gran Carnestoles, el d'enguany! Carnestoltes d'una alta significació...

L'espectacle de les coses vistents i vives, de les festes populars i animades, de l'alegria del poble, sana i optimista, pertorbava llurs digestions difícils, feia fermentar llurs mals humors, augmentava la seva irritabilitat, ja exasperada pel fracàs i la impotència... Per això ens van mutilar el carnaval.

No importa; Carnestoltes, dionisiac i impetuós, fuetaja i allunya els espectres. I l'alegria reviu més sorollosa, més forta que mai...

Carnaval! Festes de Carnestoltes!... Les rues, balls, mascarades... Bacus i Venus... Serpentes, confetti, xampany... Música i alegria... Alegria!

Gran Carnestoltes, el d'enguany! Carnestoltes d'alta, d'altíssima significació!...

Aquest any—any d'alleluia—ens llençarem a les festes de Carnaval amb la impetuositat i amb la joia del que se sent alliberat d'un pes feixuc i insuportable. Tots, qui més qui menys, tots havem patit, aquests darrers temps, una mica d'icterícia. Tots hem hagut d'engolir un excés de bilis...

Carnaval. Carnaval, festes de Carnestoltes... Flors, confetti, serpentes, xampany... Venus i Bacus... Alegria! Alegria!...

I joia interior, joia de l'ànima també. En mig del Carnestoltes sorollós i acolorit, celebrarem, amb més de satisfacció encara, un Carnestoltes íntim i callat... I el dia clàssic, el Dimecres de Cendra, enterrarem la sardina.

Serà un enterrament isolat que cada u, mentalment, es farà. Però tots, amb la mateixa idea, cremarem el mateix Carnestoltes i el voltarem dels mateixos diables...

Pobres diables! En mig de l'alegria estrepitosa del Carnaval, caldrà servir, tanmateix, un record piadós: el de tots aquells per als quals la Quaresma (la tètrica Quaresma del dejuni simbòlic) ha arribat molt abans que el Carnaval!

Gran Carnaval, el d'enguany!
Alegria. Alegria!

PEROT

Diàlegs caçats al vol

—Veig que hi ha el projecte de fer un homenatge al caricaturista Bagaria, el gran víctima del llapis roig...

—Molt oportú i molt merescut; i que es publiqui l'àlbum de les caricatures censurades. El conservarem com una mena de Bíblia de la Dictadura.

—Ah!... i saps què prediquen, també?

—Què?

—La confiança.

—Just. "Confiança", que és nom de pastisseria. Vaja uns pastissers!

—De què vas disfressat?

—De "juerguista"! I tu?

—De U. P.

—"La Veü" no es cansa d'aconsellar a tothom serenitat.

—Serenitat, eh?... Quins serenos, els de "La Veü"!

—Ja has vist, els esquerristes de Badalona?... Anuncien l'aparició d'un setmanari que es titularà "L'Escombra".

—Trobo que és poc. Per a endegar les coses com cal, hauria de sortir "La màquina apisonadora".

—Has llegit?... Mentre els catalans de París s'acomiadaven del pobre Martí Vilanova, l'ex-dictador s'estava emprovant una corbata en una camiseria.

—Molt significatiu i molt simbòlic, això d'emprovar-se corbates. Potser encara ara no ha trobat la que li convé.

—¿I aquest clergue de Sabadell, que s'ha arriscat a tornar pels sants viarans, fent les prediques en català?...

—Molt bé. No ha fet més que complir amb Déu i amb la mare.

—Oh, i per cert que... no sé si ho saps que els catòlics acaben de celebrar la "setmana papal".

—Deixa't de papes; aquí no hi ha més papes que els papa-diners de la U. P.

Aquest número ha passat per la censura

TELO ENLAIDE

ROMEIA

Jo no sé pas què en deuran dir els crítics d'aquesta obra nova d'Ambrosi Carrion, "Moloc i l'inventor." Això, però, no m'interessa massa. Els crítics s'enganyen—i enganyen el lector—, moltes vegades. Ells sabran per què ho fan i què hi guanyen.

Jo acabo de sortir de l'estrena a Romea de "Moloc i l'inventor", i, amb la impressió encara fresca que autor i actors m'han causat, escric aquestes quartilles procurant posar en elles el màxim de sinceritat.

Com a primera providència em cal dir que aquest drama—o farsa dramàtica, com vol l'autor—, em sembla una obra molt digna de respecte i d'estima. L'intent tan sols d'escriure una obra així, d'aquesta envergadura, mereix el respecte i l'estímul de tots aquells que avui es queixen de què el teatre català ha esdevingut un teatre apagat i burgès—i dic burgès en el sentit pejoratiu del mot—; de petit conflicte domèstic, que mai no pot interessar ni apassionar el públic.

En l'estrena d'una obra el títol de la qual no recordo, i durant un entreacte de la mateixa, vaig sentir dir a un senyor aquestes paraules que, per lo gràfiques, m'han quedat a la memòria:

—Això és teatre d'escudella i tortell.

Ho deia referint-se a la comèdia que s'estrenava, i en un rotllo on hi havien el mestre Vives, Pous i Pagès, Carles Soldevila i altra gent de ploma.

Tenia raó aquell senyor: avui, a casa nostra, hom fa massa teatre d'escudella i tortell. A Ambrosi Carrion hom li ha d'a-

grair que mai hagi caigut en aquest teatre de baixa extracció. Les seves obres poden o no haver tingut èxit—, però sempre han tingut una estimabilíssima dignitat. Aquesta dignitat és ço que fa respectable l'obra total d'un home.

Avui, llamentosament, sembla que les obres de tesi esporgueixen el nostre públic. Jo crec que tota obra intelligent—sigui drama o comèdia—, ha d'ésser de tesi, no en el sentit que vulgarment hom dóna a aquesta paraula, sinó en el sentit de ço que s'ha proposat demostrar l'autor. Si l'autor no es proposa res, val més que no escrigui el drama o la comèdia.

Amb "Moloc i l'inventor" Ambrosi Carrion ha escrit una obra que emociona i fa pensar. Una obra generosa la tesi de la qual jo l'entenc així: la bondat val tots els sacrificis, fins el de la vida.

Cal aplaudir Ambrosi Carrion pel propòsit d'aquesta farsa dramàtica. I per mantenir-se, cosa que pocs saben fer, en una actitud digna.

VICTÒRIA

Després de molt anunciar-se com una gran cosa, s'ha estrenat "El caballero de la sonrisa", llibre de Fèlix Gayo i música del mestre Seguro. L'obra no ha obtingut l'èxit que

Penseu el que ha passat!

Catalans:

No deixeu d'actuar un sol dia. Penseu que sou ciutadans i no transeünts. Penseu que el no haver actuat en política, ha posat la pesseta a o'40;

les subsistències, més cares que mai;

els impostos, més forts que mai;

el control dels vostres afers, d'una manera que no us permetia ni el desenvolupament sensible de la vostra indústria o comerç;

la llibertat, fora de llei, etc...

Penseu que si us sentiu amos de vosaltres mateixos, ningú no pot manar en vosaltres, i que, en el cas contrari, no sou res ni sereu mai res.

L'ENTERRAMENT DE LA SARDINA

—A setze, a setze el vi,
la pobra U. P.
s'acaba de morir.

segurament esperava l'empresa. I no és pas que estigui malament. Però tampoc està bé. L'assumpte del llibre recorda el d'una comèdia estrenada temps ha a l'Espanyol, de la qual són autors els senyors Joaquim Montero i Francesc Oliva. No és tracta, però, d'un plagi.

L'obra oscil·la entre l'opereta i la revista, sense decidir-se per cap dels dos gèneres. La música és vulgar i poc brillant. Tant l'autor del llibre com el de la música poden fer coses millors.

La presentació i la interpretació, molt dignes d'elogi.

TALIA

Segueix triomfant "Maya", la bella obra de Simó Gantillon, que l'empresa defensa amb fe i entusiasme. Exemple digne d'imitar.

Han començat els assaigs de "La dona, el valent i el marit", obra nova en tres actes d'Agustí Collado i Lluís Capdevila.

NOU

Darrerament se celebraren els beneficis d'En Montero i el del gran actor Enric Borràs i el comiat de la companyia.

Pot estar orgullós l'Enric Borràs d'haver fet una temporada com la present.

Ara ha debutat una companyia de sarsuela, amb l'obra "La Legió d'Honor".

En parlarem.

ESPANYOL

Dimarts s'estrenarà una obra d'Alfons Roure, «El noi de la Tallarona o el preu d'un fill».

Es diu que aquest autor procura fer-ho cada vegada més difícil.

Si val la pena, en parlarem; si no, ho posarem al "saco del olvido".

NOVETATS

Com que continua la mateixa obra, o sigui l'obra de l'any, "Miss Barceloneta", no cal que en diguem res més.

En Rusiñol aguanta el cop, allà on sigui.

APOLO

Continua amb gran èxit "El Ruiseñor de la Huerta" i es reprisen obres de lo bo i millor "El pàjaro azul", "La Casta Susana", "Las Golondrinas", etc.

Així és com es porta gent al teatre.

OLYMPIA

Amb lo difícil que és convèncer el públic barcelonès, a l'Olympia hi va la gent, que és un gust.

Continuen amb èxit els clowns Antonet i Beby; i ara el comiat del capità Schneider amb els 110 lleons.

CÒMIC

"El alma de la copla" continua representant-se amb gran èxit, ja que ara està de moda el teatre a base de "coplas" d'Andalusia, o d'allà on sigui.

Discos

L'Orquestra Jack Hylton interpreta "Dreamy Honolulu", un fox que mereix figurar en la col·lecció dels bons aficionats; el solista acompanyat del chor és lo més bonic de la placa. En l'altra cara publica un altre fox, "Ain't Misbehavin".

—L'Orquestra Ibèrica, de Madrid, executa dos rapsòdies gallegues de Gustavo Freire, "Airiños, aires", i "Festa n'a tolda", d'una típica melodia.

—L'Orquestra "Demon's Jazz" executa "Reflexoteràpia", Schottisch, i "Carmen", Pasodoble, on rivalitzen la melodia i els executants.

—"Els Revellers". No ens cansem mai d'escoltar les plaques interpretades per aquests artistes. "Evenin" i "Comin home" són les publicades aquest mes i mereixen elogis per la interpretació els famosos "Revellers".

—Quartet vocal "Santa Cecília". Un quartet que arribarà a rivalitzar amb els "Revellers", puix cada vegada estan més ajustats. Ha estat un encert l'interpretar "Cançó de nois", "La filla del marxant", "La ploma de perdiu", obres ja conegudes; per això és on es troba la bona execució.

—"Orfeón de Ciegas de Santa Lucía", "L'Angel de la son", "Els àngels", dos cançons catalanes on es pot apreciar les veus i la interpretació d'aquestes ceguetes, que admiren el qui les escolta.

—"La Yankee", "Tina de Jarque", "Alady" i chor interpreten unes cançons frívols "Al Uruguay", "Ya se van los quintos", que no cansen d'escoltar-los, perquè ho fan magistralment.

La Companyia del Gramofon cada dia s'acredita més.

BAMBI

Sis anys ha durat la ignominiosa actuació del "Gabinet Negre" a Correus.

L'odiós "Gabinet Negre", o sigui el dret de violació de la correspondència privada.

Diuen de Shangai que els ciutadans es troben, allà, seriósament amenaçats per una guerra civil.

Ara vindria ací de perilla una paròdia del famós "quintet" vuitcentista:

"En Shangai dicen que hay
una revuelta muy dura...
Aquí segueix la censura
donant-nos més d'un esglai...
Molt milló estan a Shangai."

Don Anastasio, en ésser al seu punt de destí, va dirigir un telegrama al baró del Regadiu dient-li que havia arribat feliçment.

Ens en alegrem.

CONYAC VALDESPINO "F. L. B." I "EXTRA"

A la rua

La darrera mascarada

Un òrgan de la U. P. diu que la força del celebèrrim partit és més gran que mai i que els fets esdevinguts en algunes Unions patriòtiques són casos esporàdics.

Esporàdics, diuen? Es un "lapsus calami", propi de cervells exaltats.

No volien dir esporàdics: volien dir espasmòdics.

Els espasmes de la mort, de la mort civil, que deia Ma-rañón.

R. I. P.

I el mateix òrgan, una mica més avall, afegeix que ara, els afiliats de tan puixant partit, estan afilant les armes.

Humorisme?

No. Res d'humorisme. La cosa és greu. Crideu el forense...

Es que, aclaparats per la pública ingratitude, volen suïcidar-se!

Tothom coneix el lema del mai prou famós partit de la U. P.: Pàtria, Religió, Monarquia.

Per què, estrafent la divisa dels carlins, posen la Pàtria davant la Religió, davant el mateix Déu?

Això, l'Unamuno, no ho sap. Es un secret, i nosaltres li'l direm a l'orella: Es que, sabeu?, la Pàtria eren ells.

Religió i egolatria, ve't aquí. I més egolatria que religió.

La tarda del passat diumenge, a l'Ateneu Obrer Martinenc, l'"Agrupació Cultural Atlàntida" amb la col·laboració de la "Joventut Sardanista Pep Ventura", celebrà un homenatge al mestre Font Palmarola.

A l'acte hi prengué part la Cobla Barcelona Albert-Martí, l'Esbart Dansaire de la "Joventut Sardanista Pep Ventura",

sota la direcció —intelligentíssima— del seu mestre En Mar-cel·lí Urpinell, el mestre Voltes i el tenor Joan Prat.

El plat fort de la festa fou l'estrena de la sardana de l'homenatge, "La Campana de Gràcia", escrita sobre uns versos de Lluís Capdevila. "La Campana de Gràcia" és un noble i vigorós cant de llibertat que cantà amb força encert el notable tenor Joan Prat, i que el públic acollí amb una magnífica ovació.

Josep Maria de Sucre, el mestre Font Palmarola, i Lluís Capdevila dirigiren la paraula al públic. Els seus mots foren coronats per grans aplaudiments.

La festa, que ha consagrat definitivament "La Campana de Gràcia", fou simpatiquíssima.

Aviat sortirà el llibre de l'any

Els exiliats de la Dictadura

Reportatges i testimonis per

FRANCESC MADRID

Tiratge: 10.000 exemplars

Preu: 4 pessetes

*

Feu ne comandes tot seguit a

ANTONI LÓPEZ - Llibreria Espanyola, Rbla. del Mig, 20

Imp. "L'Esquella" i "La Campana". — Om, 8. — Barna.

Exposició de Barcelona 1930

Oberta des de les 10 del matí, fins les 9 de la nit.

Preu d'entrada al recinte 2,10 pessetes

PALAU NACIONAL

Obert des de les 10 del matí fins les 4 de la tarda.

Preu d'entrada 1,05 pessetes

PALAU DE L'ART TEXTIL

Secció de luminotècnica amb sorprenents demostracions tècniques de les diverses aplicacions de la llum en les Indústries i les Arts.

PALAU DE LES MISSIONS

Obert de 10 a 1 del matí i de tres a vuit de la tarda.

Pre d'entrada 0,50 pessetes

"PUEBLO ESPAÑOL"

Obert des de les 10 del matí fins les 9 de la nit.

Preu d'entrada 1,05 pessetes

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

NOVEDAD

E. H. H.

3.001 secretos industriales para ganarse la vida

Recetas y procedimientos sencillos, económicos y probados para confeccionar numerosos artículos de venta segura.

Un tomo en 8.º, 6,50 ptas.
Encuadernado, 7 ptas.

NUEVA OBRA

La estrella del Capitán Chimista

NOVELA DE PIO BAROJA

Precio: 5 ptas.

ACABA DE PONERSE A LA VENTA
PIO BAROJA

Los pilotos de altura

NOVELA

Precio: 5 ptas.

Voltaire

DICCIONARI FILOSOFIC

Traducció catalana de D. GUANSÉ
Pròleg de GABRIEL ALOMAR

□ □ □

Preu: 2,50 pessetes

Volum VIII de la Col·lecció
d'Obres Selectes

OBRA NOVA
ACABA DE SORTIR

Santiago Rusiñol

MISS BARCELONETA

Obra de gran actualitat

Preu: 2 ptas.

La verdadera ciencia de curar

Sistema Kuhne

TRATAMIENTO NATURISTA

Moderno modo de conocer las enfermedades por la expresión del rostro

Un tomo en 8.º mayor encuadernado en tela
20 pesetas

Demà, dissabte, COMPREU

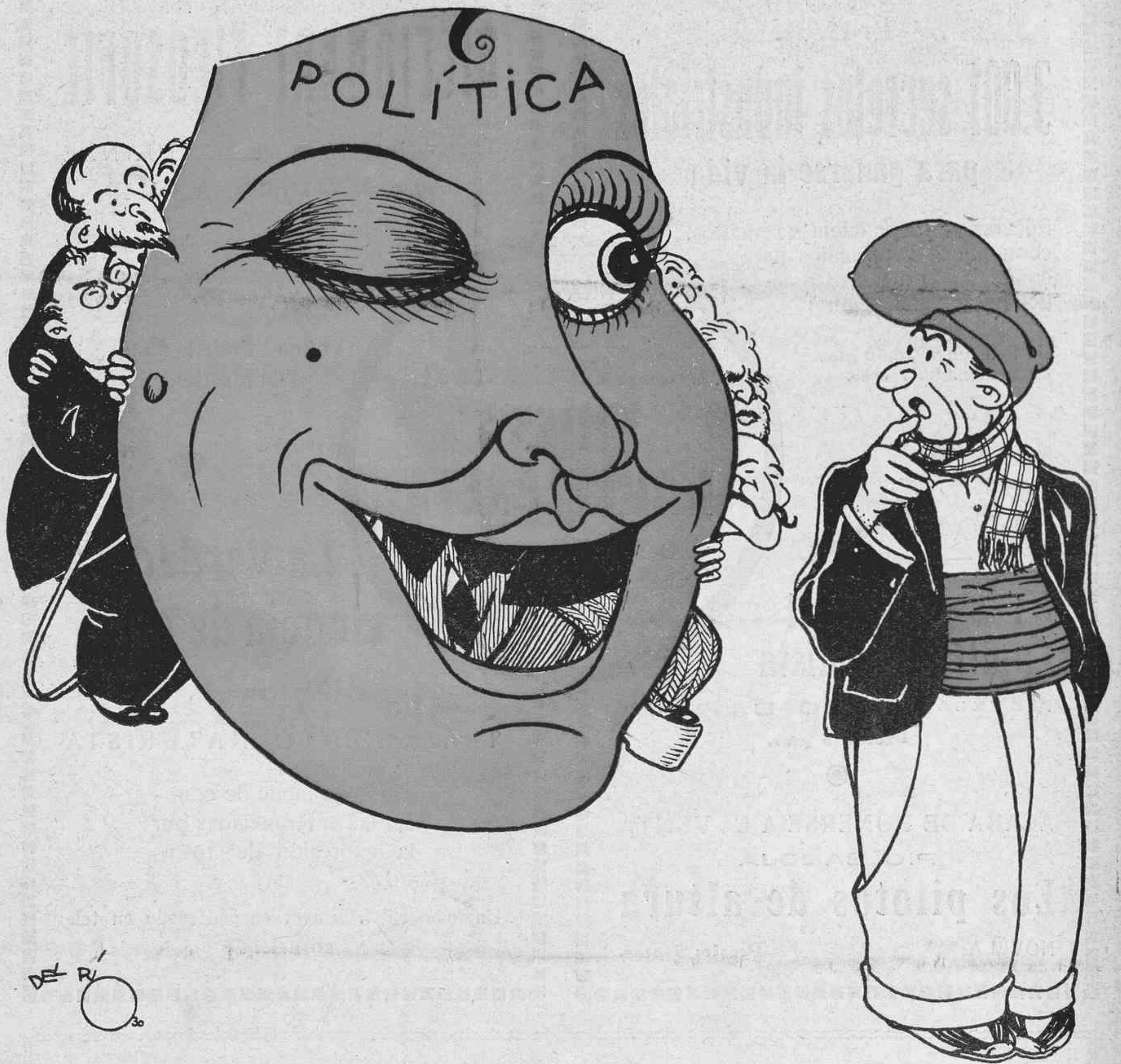
LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI REPUBLICÀ QUE ES PUBLICA DES DE L'ANY 1870

Ara feia més de sis anys que no podia parlar. Ara ja parla altre cop gairebé clar

Compreu "La Campana", que hi trobareu articles i dibuixos d'actualitat.—Preu com sempre, 10 cts.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes

DEL RÍ
30

- Amb carota o sense?
- Carota, a mi? no m'entabaneu pas!